

[Ole Espersen]

de menneskelige lidelser, som de enorme gældsbyrder og umuligheden af at betale gælden medfører, er forståelige for os alle sammen. Og derfor er det faktisk på høje tid, at der sker noget. På en måde kan man sige, at det lovforslag, vi har fremsat, skulle være overflødigt. For det første kunne man nok forestille sig, at enhver privat kreditor, der stod med krav af denne art, for længst ville have forstået, at den gæld kunne han lige så godt afskrive eller nedskrive. Der må vi nok stadig væk konstatere, at staten i forhold til mange private kreditorer, også banker og sparekasser, er betydelig mere tilbageholdende med at gøre noget, skønt enhver kan se, at gælden aldrig vil kunne betales.

En anden grund til, at forslaget i og for sig burde være overflødigt, er, at den gældende lov udmærket dækker dette her, men den bliver efter vores opfattelse administreret i strid med intentionerne. Jeg kan ikke anerkende nogen fejlskrivning i bemærkningerne. Det fremgår helt klart af forudsætningerne for forslaget, at gælden skal søges nedsat til en sådan størrelse, at der er realistisk mulighed for at betale den. Udgangspunktet er – og det er det afgørende – at skyldneren skal sættes i stand til at afvikle restgælden i løbet af 5 år. Altså: han er ikke i stand til at afvikle gælden i løbet af 5 år, gælden er håbløs for ham over en 5-års tidshorison; derfor skal han have en nedskrivning eller en totalsanering; 5-års reglen fremgår af lovens forarbejder.

Til gengæld vil jeg præcisere, at lovens tekst også indeholder andre momenter, der skal tages med i vurderingen, således at 5-års reglen heller ikke efter vores forslag er eneafgørende. Det er klart, at når man foretager en investering med henblik på fremtiden, kan 5 år være en for kort afskrivningsperiode; så må man gå længere. Man må se på de øvrige ting, der står i loven, også i den lovtæst, vi har foreslået, og det er selvfølgelig forudsat, at man fortsat skal gøre det. Men beskrivelsen af praksis i bemærkningerne til lovforslaget er korrekt. Skifteretterne har, som der står, stort set været helt uvillige til at foretage sanering af studiegæld. Så er der kommet et par landsretsdomme – og det er godt – efter at den praksisoversigt, jeg refererer til, er blevet offentliggjort, men vi føler os ikke sikre på, at disse domme er tilstræk-

kelige til, at man kan opnå en effektiv gælds-sanering.

Vi er meget taknemlige over, at der netop i dag er kommet to andre forslag om sanering af studiegæld, nemlig regeringens og Det Radikale Venstres forslag, og jeg kan se, at meget af det, der står i disse forslag, svarer til vore tanker. Jeg lægger meget vægt på regeringens ønske om, at Hypotekbanken administrativt skal kunne foretage gældssanering efter en konkret bedømmelse. Det er netop den ene, væsentlige halvdel også af vores forslag. Det er helt overflødigt at belaste skifteretterne med disse mange, mange tusinde sager, som jo i ganske stort omfang vil ligne hinanden. Her bør Hypotekbanken have bemyndigelse til efter fornuftige kriterier og efter konkrete vurderinger at foretage nedskrivninger eller totalsaneringer.

De øvrige elementer i forslagene kan jeg ikke overskue, da de jo først er kommet i dag, men jeg ser bl.a., at Det Radikale Venstre, som hr. Estrup nævnte det, siger, at adgangen til at sanere studiegæld efter samme regler som anden gæld ved skifterettens medvirken skal sikres. Det er vi nødt til at gøre. Det er ikke rimeligt, hvis der er en bestemt gruppe borgere, der ikke kan drage nytte af en generel ordning, som vi har indført.

Jeg skal medgive, at det i mange tilfælde nok ikke har været nemt at være skifteret, idet de regler, vi gav i sin tid i gældssaneringskapitlet i konkursloven, var udtryk for det, man kalder retlig standard, og lidt vage bestemmelser, simpelt hen fordi det var meget svært at lovgive om dette helt nye emne. Men det betyder så også, at hvis domstolene foretager en fastlæggelse af praksis, der er i strid med det, der var folketingsflertallets hensigt, så er det naturligvis Folketingets og flertallets pligt at vejlede dommerne. Det er ikke nogen kritik af den praksis, der er fastlagt, for den er fastlagt på grundlag af ganske vage kriterier, men et udtryk for, at praksis efter vores opfattelse er gået i den gale retning.

Jeg håber, at denne meget brede velvilje og det tøbrud, som dagen i dag repræsenterer, giver de studiegældsramte, de mange, mange mennesker, der stadig lever i en tragisk økonomisk situation, og hvis liv – det er faktisk ikke spor overdrevet – er blevet forpestet af de to samvirkende faktorer, som jeg tror det var fru Birgith Mogensen der nævn-